

Finansutvalet 29.10.20

Budsjett 2021/økonomiplan 2021-2024 - Arbeidsdokument 5/20

I det femte arbeidsdokumentet til finansutvalet i 2020 har fylkesrådmannen fokus på følgende moment:

Innleiing

- Status
  - Hovudmoment a-dok 5 - innarbeiding av framlagt statsbudsjett
  - Statsbudsjettet for 2021; hovudbilete
  - Budsjettprosessen fram til no og kommande møte
  - Arbeidsmetode og prosessvedtak
- Driftsbudsjett
  - Oppjustering av rammene til 2021-kr
  - Innarbeidde salderingstiltak etter handsaming av arbeidsdokument 4
- Investeringsbudsjett
  - Oppjustering av rammene til 2021- kr
- Oppfølgingspunkt
  - Snøggbåt
  - Pensjonsområdet

1 Statsbudsjettet 2021

- Endringar rammetilskot
- Løns- og prisvekst
- Oversyn økonomi Vestland etter statsbudsjettet

2 Investeringsbudsjett

- Omrekning til 2021- kr
- Oppfølging som følgje av statsbudsjettet

3 Driftsbudsjett

- Administrativt innsparingsprogram
- Endringar som følgje av statsbudsjettet
- Omrekning av rammene til 2021-kr
- Innarbeidde salderingstiltak etter handsaming av arbeidsdokument 4
- Kort om vidare detaljering av budsjettet innanfor kvar sektor

Neste møte

- Endeleg framlegg til budsjett

Innleiing

Status

Hovudmoment a-dok 5 - innarbeiding av framlagt statsbudsjett

Det sentrale momentet i arbeidsdokument 5 er kva verknad framlagt statsbudsjett for 2021 har på økonomien til Vestland fylkeskommune.

Sekundært er det viktig å få eit prosessvedtak som slutfører salderinga av driftsbudsjettet. Med det vil det kunne føreligga eit saldert budsjett med innarbeidde tiltak før siste runde av budsjettprosessen.

Statsbudsjettet for 2021 - hovudbilete

I kommuneproposisjonen varsla regjeringa ein vekst i dei frie inntektene for fylkeskommunane på 0,4 mrd. kr. Vestland sin del av veksten var rekna å utgjere om lag 50 mill. kr.

I statsbudsjettet har regjeringa følgd opp dette. Av veksten på 400 mill. kr til fylkeskommunane, er 100 mill. kr grunngjeve med satsing på null- og lågutsleppsferjer og hurtigbåtar. 100 mill. kr vert fordelt etter delkostnadsnøkkelen for båt og ferje. Isolert sett slår dette positivt ut for Vestland. Ein får nær 22 mill. kr av denne potten, mot ca. 13 mill. kr ved fordeling etter den samla kostnadsnøkkelen. Men om ein samanliknar dette med tilskotet Vestland fekk i 2020 på 77,5 mill. kr, kjem ein dårlegare ut. Ein kan med det slutta at den særskilte løyvinga på 150 mill. kr i 2020 ikkje vert vidareført.

Ein kompliserande faktor dette året er at det har skjedd så store endringar i løpet av 2020. Overslaga over løns- og prisvekst i 2020 har endra seg slik:

	Statsbud. 2020	Statsbud. 2021	Endring
Lønsvekst	3,6 %	1,7 %	-1,9 %
Konsumprisindeks	1,9 %	1,1 %	-0,8 %
Kommunal deflator	3,1 %	1,6 %	-1,5 %

Dette medfører at det blir vanskelegare å samanlikne tala i fylkeskommunen sin økonomiplan med tala ein finn i statsbudsjettet. Det vanlege ville vere at ein må rekne om økonomiplantala med forventa løns- og prisstigning i 2021. Men denne gongen er det i tillegg nødvendig å korrigere nivået ein har i 2020.

Fleire faktorar slår negativt ut for Vestland. Kompensasjon knytt til tunnelsikkerheitsforskrift går ned frå 89,4 mill. kr til 70,7 mill. kr. Skjønstilskotet vert redusert frå 89 mill. kr til 80 mill. kr.

Ei anna negativ opplysning i statsbudsjettet er at rentesatsen i rentekompensasjonsordningane for veg- og skuleinvesteringar er sett til 0 %. Dermed vert det inga utbetaling frå desse ordningane. I 2020 har Vestland budsjettet med 41,6 mill. kr i rentekompensasjon. Ein rentesats på t.d. 0,5 % i 2021 ville gitt om lag 12 mill. kr til Vestland fylkeskommune.

Samla konklusjon

Konklusjonen er at Vestland kjem noko dårlegare ut enn det som har vore lagt til grunn i budsjettet fram til no. Kor stor svekking av totaløkonomien det dreier seg om, kjem an på kva endringar ein reknar inn, og korleis ein vurderer effekten av desse. Ei samla vurdering tilseier at statsbudsjettet gjev ei svekking på opp mot 50 mill. kr.

Budsjettprosessen fram til no og kommande møte

Under er ei oppsummering av finansutvalet sine møte i 2020 i korte trekk.

Oppsummering - tidlegare møte

Finansutvalet mars - Arbeidsdokument 1

- *Gjennomgang av utgangspunktet for budsjettprosessen.*

Finansutvalet mai - Arbeidsdokument 2

- *Gjennomgang av utgangspunktet for økonomiplan 2021- 2024*
- *Investeringsbudsjett 2021- 2024*

Finansutvalet juni - Arbeidsdokument 3

- *Kommuneproposisjonen 2021*
- *Konkretisering av salderingstiltak*

Finansutvalet september - Arbeidsdokument 4

- *Involvering av hovudutval*
- *Saldering av sektorbudsjetta*
- *Administrativt innsparingsprogram*
- *Justert framlegg til investeringsbudsjett 2021- 2024*

Møte 29. Oktober

Finansutvalet oktober - Arbeidsdokument 5

- *Statsbudsjettet 2021*
- *Resterende saldering - Opplæring og kompetanse og Samferdsel og mobilitet*

Møte 19. November

Finansutvalet november - Framlegg endeleg budsjett

- *Handsaming av komplett budsjettdokument*

Finansutvalsmetoden - arbeidsmetode og prosessvedtak

Fylkesrådmannen finn det hensiktsmessig å repetere arbeidsmetoden som ein gjer bruk av gjennom finansutvalsmetoden; og då særskilt bruken av prosessvedtak.

Arbeidsmetode

Hovudmålet med bruk av finansutvalsmodellen er å sikre større politisk involvering og medverke til at det politiske nivået får større eigarskap til budsjettet som styringsverktøy. Gjennom dette sikrar ein eit betre grunnlag for prioriteringane som må gjerast for å få samsvar mellom fylkeskommunal aktivitet og økonomiske rammer. Det vert og ein opnare prosess der alle partar vil ha lik tilgang på informasjon undervegs, og alle vil kunne kome med innspel og delta aktivt.

Prosessvedtak

Prosessvedtaka som vert gjort i finansutvalet tek budsjettprosessen vidare. Dei gjev naudsynte signal til administrasjonen, og gjeld fram til finansutvalet sjølv endrar dei. Vedtaka vert først bindande når finansutvalet gjer vedtak om å legge framlegget sitt til budsjett og økonomiplan fram for politisk slutthandsaming i november.

I arbeidsdokumentet er tilrådingar til prosessvedtak sett opp i egne vedtaksboksar. Det er lagt opp til at ein gjer prosessvedtaka suksessivt medan ein går gjennom arbeidsdokumentet. Alle prosessvedtaka vert summert opp i saksprotokollen, og det er det som er eksplisitt nedfelt i protokollen som administrasjonen kan arbeida vidare med.

Driftsbudsjett

Oppjustering av rammene til 2021-kr

Fram til dette arbeidsdokumentet har alle tal og tabellar vore i 2020- kr. I dette dokumentet vert alle tal konvertert til 2021- kr. For alle løyvingnivå vert både kostnader og inntekter justert opp.

Generell prisvekst, Løn- og prisvekst

Det er nytta ein omrekningsfaktor som legg opp til ein generell prisvekst på 3,5 % i 2021. Det er venta ein lønsvekst på 2,2 %. Den gjennomgåande faktoren som tek omsyn til både pris- og lønsvekst i omrekninga av driftsbudsjettet frå 2020 til 2021- nivå er deflatoren som er på 2,7 %.

I del 3 under driftsbudsjett er det sett opp nye rammer for sektorane i 2021- kr med løns- og prisvekst.

Innarbeidde salderingstiltak etter handsaming av arbeidsdokument 4

I handsaminga av arbeidsdokument 4 gjorde finansutvalet 17. september prosessvedtak der dei slutta seg til uttalen frå hovudutvala 16. september i høve til rammer på løyvingnivå og salderingstiltak. For dei tre største sektorbudsjetta; Opplæring og kompetanse, Samferdsel og kollektiv og Infrastruktur og veg har ein så langt ikkje salderte budsjettframlegg. Konkret dreier det seg om at det manglar 3,4 mill. kr i salderingstiltak for opplæringssektoren, og at bruken av ferjemidlar til å saldere på samferdselsområdet i 2021 no syner seg å ikkje vere realistisk. Budsjettsakene frå dei to aktuelle hovudutvala 16. september med aktuelle salderingstiltak er difor vedlagt.

Det er naudsynt at desse tre budsjettområda sine salderingstiltak kjem til endeleg handsaming. Det er det lagt opp til i del 3.

Investeringsbudsjett

Oppjustering av rammene til 2021- kr

I arbeidsdokument 4 gjorde finansutvalet prosessvedtak der dei sluttar seg til at presentert opplegg for dei tre investeringsprogramma skulle innarbeidast i budsjett for 2021 2024.

På same måte som driftsbudsjettet så vert investeringsbudsjettet rekna om til 2021- kr etter at statsbudsjettet er lagt fram. Det er brukt 2,7 % som gjennomgåande omrekningsfaktor i budsjettet.

Oppfølgingspunkt

Snøggbåt

Fylkesutvalet har vedteke at det for rutepakke 1 for snøggbåtane skal leggjast til grunn kontrakt som opnar for hybridløysingar med innfasing av nye båtar innan utgangen av 2024. I tillegg er det vedteke at det skal leggjast til rette for utlysing av ein såkalla nullutsleppspilot.

Det er lagt opp til at fylkesutvalet i sitt møte i november skal ta stilling til ulike kontraktskriterium både for rutepakke 1 og kontrakten for nullutsleppspiloten. Dette gjeld m. a. hybridgrad, kontraktsform og kontraktslengd.

I fylkesutvalet sitt vedtak er det presisert at det er viktig at fylkeskommunen oppnår økonomisk støtte frå verkemiddelapparatet, som t.d. Enova og Klimasats. Dette vil berre vere ei delfinansiering, og det vil vere behov for ytterlegare for å kunne løfte investeringane.

Ut frå vedtaket i fylkesutvalet, har ein så langt ikkje oversyn over dei økonomiske effektane for fylkeskommunen. Både kontraktskriteria og storleiken på den statlege støtta vil ha innverknad på kostnadsnivået den nye rutepakken/nullutsleppspiloten vil medføra.

For rutepakke 2, som gjeld lokalbåtsambanda i tidlegare Sogn og Fjordane, er det også lagt opp til hybride driftsløysingar.

Fylkesrådmannen vil kome nærare attende til kostnadsoverslag i økonomiplanarbeidet for komande periode. Dette gjeld både investerings- og driftskostnader. Ein reknar med å ha betre grunnlag for å gjere realistiske kostnadsoverslag når m.a. kontraktskriteria er utarbeidde. Økonomiplanen for perioden 2022-2025 skal handsamast av fylkestinget i juni 2021. Økonomiske verknader av dei nye snøggbåtkontraktane må innarbeidast i denne planen. I tillegg vil det på dette området vera moglegheiter for å søke prosjektstøtte. Det er sett av 80 mill. kr til dette i statsbudsjettet.

Pensjonsområdet

Det har vore stilt ulike spørsmål kring pensjonsområdet. Fylkesrådmannen finn det difor hensiktsmessig å koma med ei kort orientering i høve til dette.

Pensjonspremien fylkeskommunen betaler kan variere relativt mykje frå år til år. Dette gjeld først og fremst pensjonsordninga for kommunalt tilsette ein har hatt i KLP, der reguleringspremie svingar mykje ut frå kor store lønstillegg som vert gitt i året og korleis grunnbeløpet i folketrygda vert regulert. Premien fylkeskommunen har betalt i seinare år har lege innanfor intervallet 14 % - 21 %.

Det er mindre svingingar i premien ein betaler for pedagogisk tilsette i Statens Pensjonskasse. SPK gjev eit relativt presist overslag før budsjettet skal utarbeidast. Ved budsjettering av pensjonspremien i SPK har ein lagt til grunn overslaga ein får frå selskapet. SPK varsla i mai at premien for 2021 går ned med over 3 prosentpoeng. Arbeidsgjevar sin del av premien vert 10,13 %. Dette gjev ein reduksjon i premien på om lag 54 mill. kr. Dette skuldast utslag av pensjonsreforma; og då spesifikt for dei født etter 1963. Førebels prognose for kommande år tyder på at premien vil ligga stabilt på dette noko lågare nivået.

Ved budsjettering av pensjonspremien i KLP har ein funne det meir føremålstenleg å operere med ein fast prosentsats. Ein legg opp til å justere budsjettet mot slutten av året når ein veit kva som blir betalt. I 2020 la ein til grunn ein premie på 18 %. Dette nivået ligg inne i rammene for sektorane også i 2021. Førebelse prognoser viser lågare premie i 2021. Det gjeld både i KLP og ved overgang til Storebrand. Fylkesrådmannen rår til å vente med å justere budsjetta til slutten av året, når ein veit kva som faktisk blir betalt.

For å jamne ut kostnaden er det fastsett i forskrift at ein skal belaste rekneskapan med ein kostnad som vert rekna ut frå langsiktige føresetnader. Skilnaden mellom betalt premie og utrekna pensjonskostnad vert kalla premieavvik.

Oppsummert vert premien i SPK 54 mill. kr lågare i 2021, samanlikna med 2020. Dette frigjer budsjettmidlar som kan omdisponerast, og desse har finansutvalet gjort prosessvedtak om å nytte 30 mill. kr til saldering innanfor opplæringssektoren. Innan KLP/ Storebrand er det ikkje tilsvarande effektar som frigjer budsjettmidlar.

Tilråding til prosessvedtak nr 1:

Finansutvalet tek følgjande orienteringar til vitande;

- Status for budsjettprosessen
- Omrekning og saldering av driftsbudsjettet
- Omrekning av investeringsbudsjett
- Oppfølgingspunkt

- Snøggbåt
- Pensjonsområdet

1 Statsbudsjettet 2021

Endringar rammetilskot

I statsbudsjettet er det lista opp ein del endringar i rammetilskotet som følgje av endringar i oppgåvefordeling, regelendringar, innlemming av øyremerkte tilskot mv.

(kr 1 000)	Landet	VLFK
Tilskot lufthamner	30 605	22 680
Kulturminne	4 100	530
Auka lærlingtilskot	170 000	22 100
Regional bransjeutvikling	11 500	1 500
Karriererettleiing introduksjonsprogrammet	25 600	3 330
Vegbruksavgift naturgass	2 000	260
		<u>50 400</u>

- Tilskotet til ikkje-statlege flyplassar gjeld Sunnhordland Lufthamn. Summen er fordelt særskilt i tabell C. For dei andre tilskota er det lagt til grunn at Vestland sin del utgjør 13 % av summen for landet.
- På kulturminneområdet vert det gradvis overført oppgåver til fylkeskommunane. I 2021 gjeld dette midlar tilsvarende 4 årsverk frå Riksantikvaren.
- Hausten 2020 vart det lagt inn midlar til ein ekstraordinær auke av lærlingtilskotet. Regjeringa foreslår å vidareføre tilskotet for våren 2021.
- Regional bransjeutvikling gjeld midlar frå Norsk kulturråd.
- Karriererettleiing til deltakarar i introduksjonsprogrammet er midlar som vart lagt inn i 2020, og som blir vidareført med heilårsverknad i 2021.
- I statsbudsjettet vert det foreslått å auke vegbruksavgifta på naturgass. 2 mill. kr skal dekke fylkeskommunane sine meirutgifter.

Inntektstap kollektivtrafikken

I tillegg er det i statsbudsjettet sett av 1,25 mrd. kr for å kompensere inntektstap i kollektivtrafikken. Desse midlane vil bli fordelt seinare, basert på rekneskapsrapportar og prognosar frå fylkeskommunane.

Korona- verknadar

Regjeringa tek allereie no høgde for driftstilskot til kollektivtransporten i fylka i 2021. I tillegg er det varsla gjennomgang av «korona-behovet» i 2020 i nysalderinga av statsbudsjettet i desember.

Havbruksfond

Nærings- og fiskeridepartementet la i september ut eit overslag over utbetalingar frå Havbruksfondet i 2021. Vestland fylkeskommune kan rekne med å få utbetalt om lag 27,5 mill. kr.

Løns- og prisvekst

Deflatoren for 2021 (løns- og prisvekst) er i framlegget til statsbudsjett sett til 2,7 %. Lønsveksten er sett til 2,2 %, medan konsumprisindeksen er venta å auke med 3,5 %. Om desse prognosane slår til, tyder det på at arbeidstakarane vil få nedgang i realløn.

Som nemnt framfor, må ein også justere ned løns- og prisnivået for 2020 for å kome ut i balanse. Når det gjeld lønsveksten vert dette i praksis løyst ved at budsjettjustering for lønsvekst vert fordelt frå lønsavsetjingskontoen i etterkant av lønsoppgjøret.

I dei sentrale forhandlingane for kapittel 4 vart det gjeve eit tillegg på 0,3 % frå 1. september 2020. Utdanningsforbundet og Sykepleierforbundet har stemt nei til dette resultatet i uravrøysting, og det vil difor verte mekling i månadsskiftet oktober/ november. Pr. dags dato kjenner ein ikkje resultatet frå dei lokale forhandlingane for kapittel 3 og kapittel 5.

Ved omrekning av rammene til sektorane er det teke høgde for at tilleggane ved lokale forhandlingar kan bli noko høgare. Det er lagt inn ein auke på 0,5 % i lønsutgifter for å kome opp på nivået pr. 01.01.2021. Lønstilllegg som vil kome i 2021 er sett av på lønsavsetjingskontoen. Ein har lagt til grunn staten sitt overslag om ein årslønsvekst på 2,2 %, og har sett av vel 80 mill. kr.

Når det gjeld prisvekst har ein ikkje redusert sektorane sine rammer i løpet av 2020. Staten ventar no at prisveksten i 2020 vert 0,8 % lågare enn ein la til grunn då 2020-budsjettet vart utarbeidd. Ein måte å hente dette inn er å gje tilsvarande lågare pristillegg i 2021, altså å nytte 2,7 % pristillegg i staden for 3,5 %.

Når ein reknar om budsjettet til prisnivået for eit nytt år, må ein sjå til at det er balanse mellom inntekts- og utgiftssida. Det har vore vanleg at ein i hovudsak nyttar same faktor for sektorane sine inntekter som for driftsutgiftene. Dette er difor nytta ein faktor på 2,7 % ved omrekning.

Oversyn økonomi Vestland etter statsbudsjettet

Tabellen gjev eit bilete av totaløkonomien til Vestland når verknadane av statsbudsjettet for 2021 er rekna inn.

	BUDSJ. 2020	AD2 2021	AD5 2021
Skatt, rammetilskot og inntektsutjamn	-9 938 970	-9 983 770	-10 222 828
Andre generelle statstilskot	-101 400	-101 400	-27 529
Konsesjonskraftsinntekter	-182 000	-150 000	-152 000
Kapitalinnt/utg, utbytte og rentekomp.	833 900	868 300	898 400
Lønsavsetjing/premieavvik	44 839	44 839	16 800
Bruk/avsetning til fond	-70 000	96 400	73 975
Overføring til investering	536 997	536 997	551 500
Sum felles inntekter og utgifter	-8 876 634	-8 688 634	-8 861 682

Kommentarar til tabellen

Den største endringa i tabellen er at ein no opererer med 2021-kr. I økonomiplanen frå juni var tala i 2020-kr.

Talet for skatt, rammetilskot og inntektsutjamning er overslaget ein finn i statsbudsjettet (grønt hefte).

Under andre generelle tilskot er det i 2021 berre budsjettert med utbetaling frå havbruksfondet. I 2020 hadde ein også med regionale utviklingsmidlar frå KMD her. I 2021 har ein flytta desse midlane til Innovasjon og næringsutvikling, der midlane blir disponert.

Kraftprisane har gjennom det meste av 2020 vore så låge at ein ikkje har hatt noko overskot på den delen av krafta som vert seld i spot-marknaden. Det som gjer at ein likevel kjem ut i pluss er at ein stor del av krafta er prissikra i terminmarknaden. Det er berre gjort ei lita justering av beløpet ein hadde i økonomiplanen, slik at det no er ført opp 152 mill. kr.

Renteinntekter og -utgifter er rekna ut på grunnlag av marknaden sine forventningar til utviklinga i 3 mnd. nibor- rente. For 2021 har ein lagt til grunn 0,32 %.

Summen som er ført opp under lønsavsetjing/premieavvik kjem fram slik:

Avsett for lønstilllegg i 2021	80 600
Premieavvik 2021	-157 600

Amortisering av tidlegare premieavvik	93 800
Sum	<u>16 800</u>

Sum avsetjing til fond har ein tilpassa under vegs for å saldere budsjettet. Summen på nær 74 mill. kr er noko lågare enn ein hadde i økonomiplanen frå juni.

Overføring til investering er budsjettert med summen frå 2020, oppjustert med 2,7 % prisstigning.

Når det gjeld salderingsbehovet i perioden etter 2021 vil dette verta vurdert våren 2021 gjennom arbeidet med ny økonomiplan. Denne kjem til politisk handsaming i juni 2021.

Tilråding til prosessvedtak nr 2:

Finansutvalet tek følgjande orienteringar til vitande;

- Endringar rammetilskot
  - Inntektstap kollektivtrafikken
  - Korona- verknadar
  - Havbruksfond
- Løns- og prisvekst
- Oversyn totalt - økonomisk verknad for Vestland

2 Investeringsbudsjett

Omrekning til 2021- kr

I handsaminga av arbeidsdokument 4 vart eit fullstendig investeringsbudsjett presentert. Finansutvalet gjekk vidare i budsjettprosessen med dette opplegget gjennom å slutta seg til fylkesrådmannen si tilråding. Etter statsbudsjettet er rammene for investeringsprosjekta justert opp slik at alle tal er i 2021- kr.

Det gjer at rammene for investeringsprogramma etter omrekning vert følgjande for kommande økonomiplanperiode:

Investeringar (tal i 1000kr)	Sum 2021- 2024	2021	2022	2023	2024
Investeringsprogram bygg og eig.	4 856 450	1 261 488	1 386 912	1 122 408	1 085 642
Investeringsprogram fylkesveg	11 126 225	2 584 938	3 301 512	3 015 410	2 224 365
Investeringsprogram kollektiv	3 620 483	2 002 547	1 101 560	258 188	258 188
Samla investeringsbudsjett	19 603 158	5 848 973	5 789 985	4 396 006	3 568 194

Oppfølging som følgje av statsbudsjettet

- Ferjeavløysing

I statsbudsjettet vart retningslinene for ordninga oppdatert;
«slik at ferjesamband som består av fleire strekningar der det berre er aktuelt å avløyse delar av sambandet, så vil det reknast som at heile sambandet avløysast, så lenge heile sambandet vert lagt ned.»

Med dette er anmodningsvedtaket frå Stortinget rekna som følgt opp.

Når det gjeld tilskotsordninga, og ei revidering av ordninga som gjer at den kan dekke ein større del av rentekostnadane dei fyrste åra etter at anlegget er ferdig, så tek departementet sikte på å koma tilbake til dette i samband med statsbudsjettet for 2022.

Det vil seia at statsbudsjettet ikkje gjev grunn til å endre på investeringsbudsjettet til Vestland, og dei prosjekta der ein tek sikte på å nytta ordninga for å delfinansiera prosjekt.

Investeringsbudsjett - siste møte i finansutvalet i november

I endeleg framlegg til investeringsbudsjett vil opplegget i arbeidsdokument 4 igjen verte presentert, men då med desse tillegg;

- Alle investeringsprosjekt i 2021- kr.
- Fullstendige prosjektoptalar som inkluderer summar pr. år og totalkostnad for prosjekt.
- Klimavurdering av kvart investeringsprogram.
- Innarbeiding av resultatet av anbuds konkurranse på pensjonsområdet.

Tilråding til prosessvedtak nr 3:

Finansutvalet tek til orientering omrekning av investeringsrammene.

Omrekna rammer for investeringsprogramma i 2021- kr vert lagt til grunn i det vidare budsjettarbeidet.

3 Driftsbudsjett

I denne delen summerer ein opp moment som justerer sektorane sine rammer for 2021.

Administrativt innsparingsprogram

Det vert synt til eiga sak til finansutvalet 22. september der det vart til grunn ei innsparing i administrative kostnader på opp mot 30 mill. kr i driftsbudsjettet for 2021. Til grunn for innsparingane har det vore gjennomført ei rekke utgreiingar på følgjande hovudområde:

- 1) Diverse driftskostnader
- 2) Administrative utgreiingar
- 3) Drift bygg/eigedom
- 4) IKT og digitalisering
- 5) Personaløkonomi
- 6) Finansforvaltning
- 7) Eigarskap

Administrasjonen har sett i verk arbeid med innretting og fordeling av innsparingane på avdelingar for hovudområda over. Dette arbeidet krev gode analysar og konkrete planar for å sikre at kutta vert realisert. Administrasjonen vil difor arbeide vidare med dette før dei administrative kostnadane vert fordelt.

Tilråding til prosessvedtak nr 4:

Finansutvalet tek orienteringa om den samla innsparinga i administrative kostnader på opp mot 30 mill. kr til vitande.

Finansutvalet ber om at dei ulike innsparingane vert konkretisert og innarbeida i budsjett for 2020.

Endringar som følgje av statsbudsjettet

I tabellen under er påplussingane frå statsbudsjettet til dei ulike sektorane sett opp. Endringane er omtala i delen over om endringar i rammetilskotet.

Budsjettelement	/ i 1000 kr	Sum 2021	Sektor
Tilskot lufthamner		22 680	Mobilitet og kollektiv
Kulturminne		530	Kultur, idrett og inkludering
Auka lærlingtilskot		22 100	Opplæring og kompetanse

Regional bransjeutvikling	1 500	Kultur, idrett og inkludering
Karriererettleiing introduksjonsprogrammet	3 330	Innovasjon og næringsutvikling
Vegbruksavgift naturgass	260	Mobilitet og kollektiv
Totalt	50 400	

Utover momenta over er det gjort ei teknisk endring der regionale utviklingsmidlar for 2021 er lagt til budsjettet til innovasjon og næringsutvikling. I 2020 vart denne inntektsposten budsjettert sentralt i fylkeskommunen, men fylkesrådmannen finn at det er mest praktisk å leggja denne posten innanfor den sektoren der aktiviteten vert gjennomført.

Oppdaterte sektorrammer i 2021-kr

Løns- og prisstigning

I høve til føresetnadane frå statsbudsjettet når det gjeld løns- og prisvekst, så er sektorrammene oppjustert i samsvar med dette. Oppjusterte sektorrammer er synt i tabell under. Her er og rammene for politisk styring og kontrollutval synleggjort.

Sektor 1000 kr	/ i	Budsjett 2020 (i 2020-kr)	Budsjett 2021
Opplæring og kompetanse		3 478 222	3 464 440
Innovasjon og næringsutvikling		138 642	143 087
Mobilitet og kollektiv		2 521 858	2 489 562
Infrastruktur og veg		1 147 692	1 164 713
Kultur, idrett og inkludering		312 600	316 185
Tannhelse		275 164	272 142
Strategi og digitalisering		171 767	174 680
Organisasjon og økonomi		703 128	717 014
Politisk styring		55 546	59 367
Kontrollutval		10	10
	496		092
2020- kr		8 815 115	
2021- kr		8 978 728	8 811 282

Tilråding til prosessvedtak nr 5:

Finansutvalet tek følgjande orienteringar til vitande;

- Endringar i rammetilskot, og flytting av regionale utviklingsmidlar i budsjettet
- Oppdaterte sektorrammer med løn- og prisvekst

Finansutvalet ber om at endringane vert innarbeidd i budsjett 2021 / økonomiplan 2021-24.

Innarbeidde salderingstiltak etter handsaming av arbeidsdokument 4

Til førre møte i finansutvalet 22. september vart det lagt fram innarbeidde salderingstiltak for alle sektorar. Finansutvalet slutta seg til uttalen frå hovudutvalet for næring, og til uttalen frå hovudutval for kultur, idrett og integrering. Utvalet vedtok også å leggja til grunn dei innarbeidde salderingstiltaka for dei sektorane som ikkje høyrer til egne hovudutval. Med det har følgjande sektorar salderte budsjett som kan leggjast fram som del av endeleg budsjettframlegg;

- Kultur, idrett og inkludering
- Innovasjon og næring
- Strategisk utvikling og digitalisering
- Tannhelse
- Organisasjon og økonomi

Opplæring og kompetanse

For sektoren opplæring og kompetanse gjorde finansutvalet følgende vedtak;

«Opplæring og kompetanse: Finansutvalet sluttar seg til uttalen frå hovudutvalet for sektoren sine rammer på løyvningsnivå og salderingstiltak med slike endra salderingar: a) Bruk av disposisjonsfond - 15 mill. b) Bruk av pensjonsmidlar - 30 mill. c) Reduksjon i klassar og flatt/prosentvis/pro rata effektiviseringstiltak i sektoren - 20 mill. d) Reduksjon driftsbudsjett, innarbeiding av enkelte salderingstiltak arbeidsdokument 4/2020 - 10 mill. e) Finansutvalet har i denne fasen ikkje teke stilling til dei einskilde salderingstiltaka frå fylkesrådmannen som inngår i punkt d).»

Fylkesrådmannen vil understreke at dette vedtaket ikkje gjev eit fullt ut saldert sektorbudsjett. Samla salderingsbehov var 82,4 mill. kr, medan salderinga som det vart gjort prosessvedtak på over summerer seg til samla 75 mill. kr.

Etter handsaming av a- dok 4 er det gjort ein gjennomgang av sektorbudsjettet, og salderingsbehovet er med det justert ned frå 82,4 til 78,4. Endringa som justerer meirbehovet ned går på at vakansar og reiseverksemd ved ein inkurie tidlegare låg inne med eit samla meirbehov på 4 mill. kr, og dette er no teke ut. Med det manglar det difor 3,4 mill. kr i tiltak for at opplæringssektoren sitt budsjett skal vere saldert.

Hovudutvalssak frå Opplæring og kompetanse er vedlagt. Her kjem framlegg til salderingstiltak for sektoren fram. Fylkesrådmannen vil påpeika at det er viktig å få eit saldert budsjett med innarbeidde tiltak til neste runde når det skal utarbeidast eit budsjettdokument som skal leggest fram for endeleg handsaming.

Tilråding til prosessvedtak nr 6:

Finansutvalet ber om at følgende saldering av sektoren opplæring og kompetanse vert innarbeidd i budsjett 2020;

-
-
-
-
-
-
-

Mobilitet og kollektiv og Infrastruktur og veg

Finansutvalet slutta seg til uttalen frå hovudutval for samferdsel og mobilitet når det gjaldt rammer og salderingstiltak. Uttalen hadde slik ordlyd i høve til salderingstiltaka;

«Hovudutvalet meiner at den årlege statlege ferjekompensasjonen (jf. Kommuneproposisjon) gir handlingsrom i driftsbudsjettet. Utvalet meiner at følgende føringar må leggest til grunn for vidare arbeid:

- Ingen takstauke utover prisvekst på buss og bane.
- Frekvens på buss/bane frå 2020 til 2021 må aukast jf. Byvekstavtalen.
- Ungdomskortet vert oppretthalde og ein ventar på samordning av kort/sonerindeling.
- Midlar til trafikksikring må ikkje reduserast.
- Det store behovet for vegvedlikehald tilseier at dei aller fleste føreslegne kutt innanfor veg og infrastruktur kan ikkje gjevast tilslutning.
- Det er nødvendig å avsette tilstrekkeleg med midlar til rydding av ras og flaum i rasfylket Vestland.

• *Omsynet til klima og miljø må ligge til grunn for prioriteringane.»*

Statsbudsjettet for 2021 gav ikkje ferjekompensasjon som gjev grunnlag for å løyse salderingsutfordringa innan samferdsel. I 2020 kom desse midlane som øyremerka eingongsmidlar, medan dei no er lagt inn som del av veksten i dei frie inntektene. På trass av dette syner den samla veksten i dei frie inntektene for Vestland fylkeskommune ingen auke.

Hovudutvalssak frå Samferdsel og mobilitet med salderingstiltak for sektorane Mobilitet og kollektiv og Infrastruktur og veg er vedlagt. Fylkesrådmannen si tilråding er at finansutvalet utifrå opplysningane over vel ut nye tiltak som gjev ei saldering for samferdselsområdet.

Tilråding til prosessvedtak nr 7:

Finansutvalet ber om at følgjande saldering av sektoren mobilitet og kollektiv vert innarbeidd i budsjett 2020;

-
-
-
-
-
-
-

Tilråding til prosessvedtak nr 8:

Finansutvalet ber om at følgjande saldering av sektoren infrastruktur og veg vert innarbeidd i budsjett 2020;

-
-
-
-
-
-

Kort om vidare detaljering av budsjettet innanfor kvar sektor

Finansutvalet gjer prosessvedtak på sektorbudsjetta og på summene til dei ulike løyvingsnivåa. Vidare vil sektorbudsjetta i tillegg vere fordelt på kostnadsgrupper. Fordelinga av sektorbudsjettet i ulike kostnadstypar vil vere ein viktig del av fylkesrådmannen si økonomistyring. Budsjett for sektorane og budsjett på løyvingsnivå ligg fast, medan budsjett for ulike kostnadsgrupper er å sjå på som summar som kan endre seg, og som fylkesrådmannen vil styre etter.

Kostnadsgrupper er eit rammeverk til bruk i budsjettering og økonomistyring. Det skal vere enkelt å følgje opp og det skal gje ei rask og god oversikt over status. Artar er ei inndeling av ulike typar utgifter og inntekter. Desse utgiftene og inntektene vert gruppert i nokre få kostnadsgrupper, der dei utgiftstypane det er eit større fokus på, er gruppert for seg. Merk at kostnadsgrupper er ei gruppering av artar i driftsrekneskapan og ikkje artar i investering.

Driftsbudsjettet for 2021 vert inndelt i følgjande kostnadsgrupper:

- Reise og kurs
- Konsulenttenester
- Administrasjonsutgifter
- Ordinære driftsutgifter
- Lønsutgifter og lønsrefusjonar
- Ordinære inntekter

- Andre utgifter/inntekter

I neste runde av budsjettprosessen vil fylkesrådmannen presentere sektorbudsjetta fordelt på kostnadsgruppene over. I dette vil det og vere forklart kva som ligg i kvar kostnadsgruppe i kvar sektor. Kva summar som er sett av i budsjettet til konsulenttenester og skilting / profilering vil og koma fram; jf. tidlegare prosessvedtak i finansutvalet.

Tilråding til prosessvedtak nr 9:

Finansutvalet tek orienteringa om den vidare detaljeringa av budsjettet til vitande.

Neste møte i finansutvalet

I siste møte vil finansutvalet få eit ferdig budsjettdokument for 2021 til handsaming. Ein tek sikte på å presentere eit driftsbudsjett som er saldert, og eit investeringsbudsjett innanfor ein gjeldsgrad på 115 %. Fylkesrådmannen vil som omtala over, koma tilbake med ei vidare fordeling av sektorbudsjetta på kostnadsgrupper. I tillegg vil det vere ei vidare kopling av budsjett og økonomiplan opp mot måla om klimagassreduksjon ved at ein inkluderer ei klimavurdering av dei tre investeringsprogramma.

Dei delane av budsjettdokumentet som enno ikkje har vore presentert kjem også til handsaming; mellom anna klimabudsjett, finansielle måltal, budsjettreglement og obligatoriske budsjettskjema.